

SOCIO-HISTORICAL FEATURES OF THE PHENOMENON OF EXTERNAL NATIONAL MIGRATION

Alexandra Deaconu, PhD Student, University of Craiova

Abstract: During more than twenty years since the fall of communism, Romanian migration has turned into a mass phenomenon, with major implications at the social level. The movement of labor from underdeveloped to developed countries has become, during the twentieth century, a global social phenomenon.

Migration has become in our day, a current phenomenon that leads to globalization. This reality is worth noticed because in the past this phenomenon was considered an exception, an anomaly in relation to the condition sedentary of human communities. The exile, migration, alien and foreign countries facing Romanians are perceived today following a radical change of attitude, as belonging to the normal, everyday, sometimes causing problems, sometimes they generated new values in a community.

Keywords: migration, population, Romanian, globalization, labor

Cadrul socio-istoric al lucrării realizează o prezentare a fenomenului migrației românești, din perspectivă sociologică, utilizând concepte cum ar fi: “migrație”, „emigrant”, “imigrant”, și continuând cu expunerea etapelor identificate de-a lungul celor douăzeci și patru de ani de migrație, cu cifrele, direcțiile și formele specifice. În cei peste douăzeci de ani de la căderea comunismului, migrația românească s-a transformat într-un fenomen de masă, cu implicații majore la nivelul social.

Mișcarea forței de muncă dinspre țările slab dezvoltate către cele dezvoltate a devenit, în cursul veacului al XX-lea, un fenomen social mondial. În acest proces istoric s-a implicat și populația din România, astfel încât, după unele statistici, aproape 13 milioane de români trăiesc în afara granițelor naționale, ceea ce reprezintă mai mult de jumătate din actuala populație a societății noastre.¹

Migrația a devenit, în zilele noastre, un fenomen curent care conduce către globalizare. Această realitate merită remarcată, deoarece în trecut acest fenomen era considerat o excepție, o anomalie, în raport cu condiția sedentară a comunităților umane. Exilul, migrația, înfruntarea românilor cu străinul și străinătatea sunt percepute astăzi, în urma unei schimbări

¹ Adrian Otovescu, *Migrația internațională*, în Dumitru Otovescu (coord.), *Tratat de Sociologie Generală*, Editura Beladi, Craiova, 2010, p. 635

radicale a atitudinii, ca aparținând normalului, cotidianului, uneori provocând probleme, altelei generând noi valori într-o comunitate.²

În România, nu se poate vorbi de un proces liniar, fără schimbări în raport cu populația implicată, motivația acesteia, durata și direcția migrației. Dacă în primii ani (1990-1993), românii de etnie germană și maghiară sunt cei care se înscriu într-un proiect migratoriu, în anii următori populația majoritară și românii de etnie romă se orientează către părăsirea țării de domiciliu și stabilirea într-o altă țară, în principal în căutarea unui loc de muncă. Deși migrația pentru muncă, legală sau ilegală, a persoanelor slab sau înalt calificate, constituie forma principală a migrației românești, nu trebuie ignorate celelalte aspecte, precum migrația pentru studiu. Numărul studenților români în universitățile internaționale a crescut, în principal sub influența schimburilor interuniversitare.

Pe lângă creșterea numerică, migrația românească înregistrează și alte modificări. Migrația preponderent masculină din prima etapă se echilibrează treptat, ajungându-se la proporții relativ egale ale celor două categorii de gen. În același timp persistă orientarea fiecărei categorii de gen către anumite domenii de activitate, a bărbaților către construcții, agricultură și industrie, respectiv a femeilor către îngrijirea persoanelor, menaj, agricultură, sistemul hotelier. De la migrația persoanelor slab calificate, pe perioade scurte de timp, specifică primelor etape (1994-2006), se observă intensificarea migrației persoanelor înalt calificate și prelungirea duratei de ședere, către migrația de lungă durată sau definitivă, începând cu 2007. În ceea ce privește migrația creierelor, anumite domenii absorb un procent ridicat de migranți români, cum este sectorul medical, informatic și al cercetării.

Analiza intensității fenomenului de emigrație a românilor a evidențiat că peste o treime din gospodăriile țării (aproximativ două milioane și jumătate), au avut cel puțin un membru plecat în străinătate după anul 1989. Ponderea persoanelor de 18-59 ani care au lucrat în străinătate după 1989 este de aproximativ 12%. Plecărilor temporare la muncă în străinătate au avut o frecvență de aproximativ 28 la 1000 de locuitori cu vârste cuprinse între 15 și 64 ani. Intensitatea fenomenului s-a accentuat în special după anul 2002, o dată cu liberalizarea circulației în spațiul Schengen pentru români. În prezent, fenomenul plecării temporare la lucru în străinătate este de aproximativ trei ori mai intens decât în 2002.³

² H. Shryock, J. S. Siegel, *The Methods and Materials of Demography*, condensed by E. G. Stockwel, Academic Press, New York, 1976, p. 373.

³ Dumitru Sandu, *Locuirea temporară în străinătate. Migrația economică a românilor: 1990-2006*, Fundația pentru o Societate Deschisă, 2007, p. 23-24

Migrația românească cunoaște diferite direcții europene și non-europene. În Europa, românii s-au îndreptat inițial către țări ca Turcia, Israel, Ungaria și Germania, apoi către Italia și Spania. Statele non-europene către care migrații români s-au orientat în mod constant sunt Statele Unite ale Americii și Canada. Pe lângă legislația în vigoare privind intrarea, șederea și accesul la piața muncii, alegerea direcției de migrare este influențată și de nivelul de pregătire al migrantului, constatându-se de exemplu că în Italia și Spania domină la nivel procentual migrații români slab calificați, în timp ce state precum Elveția, Marea Britanie, Germania, Belgia și Franța înregistrează proporții crescute ale migraților înalt calificați în rândul românilor.

În următorul tabel⁴ este expusă evoluția cetățenilor români care și-au stabilit domiciliul în străinătate:

Anul	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Total	14197	8830	8739	10211	7906	18307
Australia	125	83	82	128	81	112
Austria	581	313	345	421	569	1089
Belgia	59	34	35	70	46	129
Canada	1655	1787	1738	2045	858	967
Franța	529	372	431	576	405	663
Germania	3110	1902	1788	1938	1399	2014
Grecia	134	72	85	124	133	160
Iordania	26	21	23	21	16	139
Israel	128	57	50	111	62	2857
Italia	3393	1401	1098	984	844	1906
Marea Britanie	227	71	130	211	264	251
Republica Moldova	112	149	189	217	349	254

⁴ Anuarul Statistic al României, 2012

Spania	330	138	238	547	882	3352
S.U.A.	1982	1535	1591	1793	1086	1350
Ungaria	900	266	354	331	266	514
Alte țări	906	629	562	694	646	2550

Sursa: Anuarul statistic al României, I.N.S., București 2012

Migrația internațională este astăzi o realitate obișnuită a vieții cotidiene, varietatea formelor și a factorilor cauzali impunând o abordare analitică dinamică, în acord cu particularitățile fiecărei categorii de migranți.

Bibliografie

- Adrian Otovescu, *Migrația internațională*, în Dumitru Otovescu (coord.), *Tratat de Sociologie Generală*, Editura Beladi, Craiova, 2010
- *Anuarul Statistic al României*, 2012
- Dumitru Sandu, *Locuirea temporară în străinătate. Migrația economică a românilor: 1990-2006*, Fundația pentru o Societate Deschisă, 2007
- H. Shryock, J. S. Siegel, *The Methods and Materials of Demography*, condensed by E. G. Stockwel, Academic Press, New York, 1976

„Această lucrare a beneficiat de suport financiar prin proiectul “Rute de excelență academică în cercetarea doctorală și post-doctorală – READ” cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, contract nr. POSDRU/159/1.5/S/137926.”